

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00521836
Ons Kenmerk : ODH-2018-00085359
Datum : 14 AUG. 2018

Beschikking

Wet natuurbescherming - Natura 2000-gebieden

Onderwerp

Op 14 juni 2018 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het aanpassen en het gebruik van de zogenaamde Telefoonbunker voor verblijfsrecreatie. De Telefoonbunker is gelegen nabij het Kleinzand 3 te Hoek van Holland, in het Vinetaduin, binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te verlenen;
- II. de voorschriften 1. tot en met 16. te verbinden aan deze vergunning;
- III. de aanvraag van 14 juni 2018 onderdeel te laten zijn van deze vergunning.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

- 1 Bij wijzigingen van omstandigheden waaronder deze vergunning is afgegeven, dient de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mail: vergunningen@odh.nl hiervan terstond schriftelijk in kennis te worden gesteld.
- 2 De vergunninghouder dient:
  - a de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden aan Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, emailadres meldingwnb@ozhz.nl;
  - b uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.
- 3 De vergunninghouder dient zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, te informeren dat in verband met de bescherming van natuurwaarden (instandhoudingsdoelstellingen) van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen, het gebied met uitzondering van de verharde paden, niet mag worden betreden.
- 4 Om effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied te voorkomen, gelden de volgende voorwaarden ten aanzien van de locatie van de gevraagde activiteit:
  - a Er mag alleen overdag gewerkt worden, van de periode tussen zonsopkomst en zonsondergang. Het gebruik van kunstmatige lichtbronnen is niet toegestaan.
  - b Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande infrastructuur (bestaande wandelpaadje).
  - c Beschadiging van de bodem dient te worden voorkomen door het gebruik van licht materieel (minigraver).
  - d De werkbreedte van het toegangspad mag niet breder zijn dan één meter.
  - e De uitkomende duindoornstruwelen moeten teruggeplant worden op of direct naast de bunker.
  - f Op het terras is het produceren of voortbrengen van muziek verboden.
- 5 Alle materialen en/of afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaing of op andere wijze in het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen terecht kunnen komen.
- 6 Tijdelijke uitkomende grond of zand dient direct naast de bunker te worden gedeponeerd.
- 7 Na afronding van de werkzaamheden dienen de gebruikte en bewerkte locaties in ordelijke toestand te worden achtergelaten, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en op de juiste wijze uit het Natura 2000-gebied worden afgevoerd.
- 8 Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande infrastructuur. Beschadiging van de bodem dient te worden voorkomen door het gebruik van licht materieel, het niet berijden van afgewerkte stukken en het gebruik van rijplaten. De rijplaten dienen na afloop van de werkzaamheden te worden verwijderd. Beschadigingen die ondanks de genomen voorzorgsmaatregelen optreden, dienen te worden hersteld binnen de vergunningperiode.
- 9 Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt uitsluitend gebruik gemaakt van voertuigen die vallen binnen de Euro 5 normering. Euro V, Euro 5 of Euro5 (Europese richtlijn 99/96/EC) is de emissienorm voor voertuigen, die in de Europese Unie in oktober 2009 van kracht is geworden.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- 10 Het werk moet worden uitgevoerd met goedgekeurd, schoon en lekvrij materieel.
- 11 Materiaal en materieel mogen, anders dan voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden noodzakelijk is, niet in het beschermde natuurgebied worden geplaatst, tenzij er speciale opstellocaties voor aftank- en opstelplaatsen worden gerealiseerd op een egaal stuk grond waar geen beschermde natuurwaarden aanwezig zijn. De juiste plek wordt in overleg met de aannemer bepaald.
- 12 Een opstelplaats, zoals in voorschrift 11 genoemd, dient zo te zijn ingericht dat alle materieel wordt opgesteld op een constructie met olie-absorberend materiaal. Gemorste vloeibare of vaste verontreinigende stoffen moeten zo snel mogelijk worden opgeruimd. Hiertoe dient absorberend materiaal en doelmatig gereedschap aanwezig te zijn.
- 13 Voor de omgang met materieel in het Natura 2000-gebied worden de volgende voorzieningen en/of maatregelen voorgeschreven ter bescherming van de bodem en het grondwater:
  - a Aftank- en opstelplaatsen dienen zodanig te worden ingericht dat al het materieel en de tanks worden opgesteld op een olie-absorberend doekconstructie (alleen waterdoorlatend), zodat wordt voorkomen dat schadelijke vloeistoffen in de bodem terecht kunnen komen;
  - b Het binnen het Natura 2000-gebied in bedrijf zijnde materieel moet zodanig zijn uitgerust en te worden gebruikt dat olie- en/of brandstofverontreiniging van het bodem en het grondwater niet kan optreden;
  - c Bij de aftank- en opstelplaatsen dient een brandblusinstallatie en voldoende absorptiemateriaal direct beschikbaar te zijn;
  - d Een enkel- of dubbelwandige tank dient voorzien te zijn van een lekbak, zodat vloeistof bij eventuele lekkage wordt opgevangen. Deze lekbak dient afgeschermd te zijn voor regenwater. De inhoud van de lekbak dient minimaal gelijk te zijn aan de opslagcapaciteit van de tank;
  - e De tanks, lekbakken of andere opvangvoorzieningen dienen horizontaal te worden geplaatst op de onder a genoemde constructie, zodat de bodem bij lekkage wordt beschermd;
  - f De opvangvoorziening moet altijd droog blijven en afgeschermd voor regenwater. Wanneer vloeistof in de lekbak aanwezig is, dient dit op de voorgeschreven wijze als gevaarlijk afval te worden afgevoerd. Dit mag nooit in de bodem worden geloosd;
  - g Indien er gevaar bestaat voor aanrijding van de tanks, dienen er maatregelen genomen te worden om beschadiging van de tanks te voorkomen (bijv. aanbrengen vangrail);
  - h De opstelplaatsen moeten voorzien zijn van een goed afsluitbaar hek rondom, zodat onbevoegden het terrein niet kunnen betreden.
- 14 Het plegen van onderhoud en olie verversen is in het Natura 2000-gebied niet toegestaan.
- 15 Het bevoorraden van de tanks en het aftanken van materieel vanuit de tanks moet plaatsvinden boven de constructie, zoals genoemd onder voorschrift 11, zodat olie- en/of brandstofverontreiniging van de bodem en het grondwater niet kan optreden.
- 16 Buiten werktijden dient het materieel boven de constructie, zoals genoemd onder voorschrift 11, te worden opgesteld.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 14 juni 2018 hebben wij een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag betreft het aanpassen en het gebruik van de zogenaamde Telefoonbunker voor verblijfsrecreatie. De Telefoonbunker is gelegen nabij het Kleinzand 3 te Hoek van Holland, in het Vinetaduin en binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen.

Bij de aanvraag is het volgende stuk gevoegd:

- Herbestemming Telefoonbunker Hoek van Holland, Arcadis, 30 mei 2018 (verder: Natuurtoets);
- Memo Voorkomen Nauwe korfslak rond en nabij de Telefoonbunker in het Vinetaduin van 29 mei 2018, opgesteld door Bureau Vertigo Research, dhr. A Boesveld.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De gevraagde activiteit wordt (hoofdzakelijk) gerealiseerd dan wel verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan:

- de artikelen 2.7 t/m 2.9 Wnb;
- Beheerplan Solleveld & Kapittelduinen;
- Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen, vastgesteld door de minister van LNV en de gebiedendatabase¹ voor dit gebied.

Beoordeling

Aangevraagde activiteit

Initiatiefnemer heeft een aanvraag om vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingediend voor het aanpassen en het gebruik van de zogenaamde Telefoonbunker voor verblijfsrecreatie. De Telefoonbunker is gelegen nabij het Kleinzand 3 te Hoek van Holland, in het Vinetaduin.

De aangevraagde activiteit vindt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen plaats.

De Stichting Stelling 33 heeft het plan om de Telefoonbunker (verbindingsspoor uit de Tweede Wereldoorlog) in de duinen nabij Hoek van Holland om te vormen en geschikt te maken voor recreatiedoeleinden.

In de huidige situatie is de bunker open en vrij toegankelijk voor publiek. De Telefoonbunker is een op zichzelf staand gebouw en niet verbonden met andere bunkers via een gangenstelsel. Direct om de bunker bevinden zich geen bomen. Er staan wel wat struiken binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Rond de bunker zijn 3 (illegale) paden aanwezig.

¹ <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=9>

Aanlegfase

Om te Telefoonbunker geschikt te maken voor verblijfsrecreatie zijn de volgende werkzaamheden nodig:

- Het waterdicht maken van de bunker door de bunker rondom te ontgraven en de muur te voorzien van een vochtafsluitend middel. Hiervoor moet een schuin talud rondom de bunker afgegraven worden van 0,8 tot 1 meter breed en 1 meter diep. Het is nog niet duidelijk of er een kleine graafmachine bij de bunker kan komen of dat dit door vrijwilligers gedaan gaat worden;
- Aanaarding van het dak. Het dak moet evenals de muren worden gerepareerd en voorzien van een vochtafsluitend middel. Aanaarding van het dak vindt plaats met zand afkomstig van het dak en het geplande terras. De vegetatie die in de huidige situatie op het dak aanwezig is wordt na afloop van de werkzaamheden terug geplant;
- Creëren terras/kleine buitenruimte. Indien de oorspronkelijke bestrating niet meer aanwezig is, wordt een terras (van 15 m²) aangelegd met waterdoorlatende bestrating;
- Aanpassen toegangspad naar de bunker. Het bestaande pad vanuit de villawijk naar de bunker wordt verstevigd met hout of natuurlijke materialen en aan weerszijden gemarkeerd met liggende boomstammen;
- Aanleg van nutsvoorzieningen. Vanuit villawijk Kleinzand wordt een rechte sleuf van ca. 80 cm diep aangelegd voor water, elektra en riolering. Buiten de bunker komt een pompput met pomp waar de aansluitingen samenkomen;
- Aanbrengen verlichting. Om het pad 's avonds toegankelijk te maken zal het pad verlicht worden met neerwaarts gericht led-verlichting die voorzien is van bewegingssensoren;
- Aanleg van een natuurlijke omheining door middel van een vlechthege om te voorkomen dat gasten gevoelige natuur ter plaatse verstoren of vertrappen. Hiermee worden tevens twee bestaande, illegale paden afgesloten.

Gebruiksfase

De bunker zal worden gebruikt voor natuurgerichte, kleinschalige en exclusieve overnachting. Er is ruimte voor maximaal 4 personen. Er zal geen sprake zijn van een grootschalig gebruik van de bunker. Er wordt alleen gebruik gemaakt van bestaande paden.

De aangevraagde activiteit is een 'project' in de zin van de Wnb, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, of projecten, negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Dit betekent dat de artikelen 2.7, derde lid sub a en artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid, van de Wnb, van toepassing zijn op deze aanvraag en een natuurtoets (verslechteringstoets) is vereist waarbij rekening is gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied.

Onze beoordeling van de aangevraagde activiteit is gebaseerd op paragraaf 4.3 uit de Natuurtoets.

Instandhoudingsdoelstellingen

Het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen is aangewezen voor de habitattypen embryonale duinen, witte duinen, grijze duinen (kalkrijk, kalkarm), duinheiden met struikhei, duindoornstruwelen, duinbossen (droog, binnenduintrand), vochtige duinvalleien (kalkrijk, hoge moerasplanten) en de habitatsoorten nauwe korfslak en groenknolorchis. Relevante habitattypen zijn alleen H2160 Duindoornstruwelen en H2180C Duinbos (binnenduintrand). Voor deze habitattypen geldt een instandhoudingsdoelstelling van behoud omvang en kwaliteit. Uit onderzoek is gebleken dat de nauwe korfslak niet op de locatie voorkomt. Van de groenknolorchis moet zich een populatie gaan ontwikkelen in het Spanjaards Duin. De overige aangewezen habitattypen komen in het projectgebied niet voor.

Effecten van de gevraagde activiteit

De aangevraagde activiteit vindt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen plaats. De mogelijk storende factoren van de aangevraagde activiteit betreffen verstoring door mechanische effecten en oppervlakteverlies tijdens de aanlegfase. Gelet op deze mogelijk storende factoren heeft de aangevraagde activiteit mogelijk effect op de habitattypen H2160 Duindoornstruwelen en H2180C Duinbos (binnenduinrand). Effecten op de overige kwalificerende habitattypen en habitatsoort zijn op voorhand uitgesloten, omdat deze op de planlocatie niet voorkomen wegens het ontbreken van geschikt biotoop.

Bij de beoordeling van effecten van de gevraagde activiteit hebben wij rekening gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen en specifieke milieukeurmerken en omstandigheden van het gebied. Hieronder vallen o.a. de huidige kwaliteit van de betreffende (sub)habitattypen en natuurbeheer.

Beoordeling effecten van gevraagde activiteit op habitattypen

Mechanische effecten door betreding

Duindoornstruwelen

Voor het verbouwen van de bunker wordt uitsluitend met licht materieel gewerkt, daarnaast wordt enkel vanaf het bestaande olifantenpad naar de bunker gelopen. Er lopen reeds drie routes door het duin naar de Telefoonbunker. Twee van de bestaande illegale paden zullen worden afgesloten door middel een vlechtheug van duindoorn. Hiermee krijgt het duindoornstruweel de kans om zich beter te ontwikkelen. Effecten van betreding zijn beperkt en treden uitsluitend op in de directe omgeving van bunker. Betreding die plaatsvindt als gevolg van de geplande vergraving rond de bunker worden meegenomen en beoordeeld onder het kopje oppervlakteverlies.

Oppervlakteverlies

Duindoornstruwelen en duinbos

De bunker is gelegen in het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. Als gevolg van de werkzaamheden treedt (tijdelijk) oppervlakteverlies op van duindoornstruweel en binnenduinrandbos. Opslag van bouwmaterialen zoals zand, stenen etc. vindt plaats buiten de begrenzing van Natura 2000, zodat hierdoor geen oppervlakteverlies optreedt.

Tijdens een veldbezoek is geconstateerd dat de feitelijk aanwezige vegetatie afwijkt van de habitattypenkaart. Er is ter hoogte van de bunker bepaald wat het oppervlakteverlies is van de feitelijk aanwezige habitattypen. Als gevolg van de voorgenomen activiteit verdwijnt (tijdelijk) 36 m² H2160 Duindoornstruwelen en 10 m² H2180C Duinbossen (binnenduinrand).

Beide habitattypen komen over grote, aaneengesloten arealen voor in het Vinetaduin (bron: habitattypenkaart beheerplan, 2018). Het oppervlak aan habitattypen dat wordt aangetast door de werkzaamheden is kleiner dan de kleinste karteerbare eenheid van de betreffende habitattypen op grond van de Leidraad Significantie en de profielfragmenten van de habitattypen en verwaarloosbaar ten opzichte van het totale areaal in Solleveld & Kapittelduinen. Een significant effect als gevolg van het beperkte ruimtebeslag op de habitattypen H2160 Duindoornstruwelen en H2180C Duinbossen (binnenduinrand) is dan ook uitgesloten.

Gebruiksfase

Verstoring als gevolg van verstoring door geluid, licht en optische verstoring is bij voorbaat uitgesloten omdat de kwalificerende habitattypen en –soort niet gevoelig zijn voor deze vorm van verstoring. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van bestaande toegangspaden, waarbij de intensiteit van het gebruik van de paden nauwelijks toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. Negatieve effecten in de gebruiksfase kunnen worden uitgesloten.

Cumulatie

Er zijn geen andere plannen of projecten in de omgeving van Kapittelduinen die momenteel worden uitgevoerd of vergund zijn en die leiden tot oppervlakteverlies of verstoring van habitats en soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt. Cumulatie is dan ook niet aan de orde.

Op grond van bovenstaande concluderen wij dat het aanpassen en gebruik van de Telefoonbunker voor verblijfsrecreatie geen belemmering vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen worden door de aangevraagde activiteit niet aangetast.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Omgevingsvergunning. Hiervoor is de gemeente Rotterdam bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de gevraagde activiteit geen belemmering vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen en dat een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb kan worden verleend.